

De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 31 Juli 1887. N°. 501.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.30. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau, Warmoesstraat 106, te Amsterdam.
Advertentie: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elken regel meer 15 Cent.
Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verleeningen 10 Ct. per regel.

De oorblazer.

De oorblazer scheidt den voor-
naamsten vriend.
Spreuk. 16:28.

De eerste en ergste oorblazer is Satan in het Paradijs geweest.
Salomo zegt door den Heiligen Geest, „dat de oorblazer den voornaamsten vriend van ons afscheidt“, en waar is dit schriklijk, waar meer tot in den wortel geschied, dan juist toen Satan den mensch van zijn God vervreemde?

Satan is de aarts-oorblazer, en alle oor-
geblaas, dat sinds het Paradijs onder de menschen is uitgegaan en onder menschen verwijdering en verbittering en vijandschap heeft teweeggebracht, is een vuur, dat uit die Satanische vonk van het Paradijs is aangestoken.

Zoo is er geen oorblazer, of ge kunt zeker zijn, dat Satan achter hem zit. Of om het nog scherper te zeggen, zal een oorblazer zijn onheilgebedrijf naar eisch ver-
richten, dan moet hij eerst zelf in het oor zijn geblazen door den Verleider.

Het is of in dat denkbeeld van „blazen“, in het oor „blazen“, nog iets van den slangenaard naverkt.

Ge treedt met elke zonde, maar vooral met deze zonde van den oorblazer, zoo van zelf op het demonische terrein over.

De oorblazer wil iets, heeft iets voor, zoekt een doel te bereiken. Hij is op kwaad stichten, op verdeeldheid stichten, op verstoren van vertrouwen en verkoelen van liefde uit.

Als de oorblazer bij u of in uw vertrek is geweest, is er behoefte aan geestelijke ontsmetting.

Wat is dan dit oorblazen, waar Gods Woord zoo scherp en gestreng tegen in gaat? Wat is in deze zonde de angel en de giftklier?

Zie, toen God de Heere den mensch het oor heeft ingeplant, schonk Hij hem daarmee het vermogen, om en bij luid gesprek met velen in uitgebreiden kring gemeenschap te hebben, of ook om in enger kring met een zeer enkele het zoet des vertrouwens en van de gemeenschap der ziele te genieten.

Vandaar dat er een luid spreken, maar vandaar ook dat er een fluisteren is; en zal het wel zijn, dan is dat fluisteren iets heiligs.

Fluisteren beoogt heilige intimiteit.
Reeds moet men er u dicht om naderen, u aanraken, u tegen den schouder leunen, en als met de lippen op uw oor drukken. En nu zegt dat fluisteren, dat er iets is, dat anderen niet weten mogen; wat iets geheimzinaigs tusschen u beiden is; en waardoor vanzelf de grond van wederzijdsch vertrouwen wordt verondersteld.

Teederheid in het heilige brengt er u daarom vanzelf toe, om in hoogheilige dingen niet te overluid, maar liefst zachter en stiller te spreken; en zelfs in de saamvergadering der geloovigen zijn er oogenblikken, dat een fluisterend spreken de schare zoo ontzettend aangrijpt.

Is niet, o, zooveel van ons eigen bidden, een fluisteren van onzen zielsnood in het oor van den Almachtige geweest; en wierd onze ziel niet het diepst en het machtigst aangegrepen, als het in de stille eenzaamheid bij het lezen van Gods Woord was,

alsof de Heere zelf ons die tintelende, levende woorden in het zielsoor fluisterde?

Doch weet ook, gelijk de zonde steeds het heilige nabootst, er is naast het terrein van liefde en vertrouwen en gebed, geen terrein waarop zooveel gefluisterd wordt, als bij dieven en moordenaars.

Demonische nabootsing onder de ingesloten inbrekers van die zelfde stille fluistering, die op de ziekenkamer den kranke ontziet.

Zoo grijpt de zonde altoos naar het heiligste en misbruikt het, en op die wijze nu wordt uit het heilige fluisteren des stillen vertrouwens ook de booze, de gillige oorblazer geboren.

De oorblazer siet dat er ergens liefde of vertrouwen of een band van aanhankelijkheid bestaat, en gaat er nu op uit, om dien band door te snijden.

En hierin ligt nu het giftige: om dat doel te bereiken kiest hij juist den vorm van het zoetst vertrouwen, en legt het door voorgewende, gekunstelde en ingeebeelde vertrouwelijkheid op de vernietiging van de liefde in uw hart toe.

Vertrouwen is zoo iets heiligs, zoo iets teeders. Het kan niets velen. En als gij nu zoet en rustig in zalig vertrouwen leeft, en er komt opeens een stem die u vraagt: Maar zijt ge wel zeker, dat ge niet bedrogen wordt? — o, dan ligt er in die enkele vraag reeds zulk een helsch magische kracht, dat er niets meer behoeft te gebeuren, of, zoo die vraag maar blijft natrillen in uw oor, heeft uw vertrouwen reeds een schok ontvangen.

En een geschokt vertrouwen, helaas, het is als een berst in de porcelainen schaal, het wordt nooit weer wat het vroeger was. En dat weet nu de oorblazer.

En met die giftige macht werkt hij op u. Als een slang sluipst hij op u aan, en kronkelt zich om u, en als een diep het nu eens zeer wel met u meent, en u voor misleiding wil bewaren, druppelt hij zijn helse versinsels in uw ziel.

En daar is niets, niets bestand tegen. Veeleer hoe inniger de band is, dien hij aanrandt, hoe eerder en zekerder hij zijn doel bereikt.

Hoe vaak is niet de teerste band op aarde, die tusschen man en vrouw, door een onheiligen oorblazer voor altoos uiteengereken!

o, De Heilige Geest sprak het zoo diep realistisch door Salomo voor heel de kerk uit: De oorblazer scheidt; meer: hij scheidt den vriend; en wat het ergst is: hij scheidt altoos den voornaamsten vriend; het beste wat uw hart op aarde onder menschen gevonden had.

En toch niet die volleerde oorblazer sticht het meeste kwaad. Zulke talle, vinnige, opzettelijke oorblazers zijn er Goddank weinigen, en waar zulke slangen betrappt worden, huist er in het hart van bijna ieder Christenmenschen zekere natuurlijke weerzin, als waarmee het kind zijn hand van de adder terug trekt.

De volleerde oorblazer heeft meestal iets demonisch in zijn oog dat hem verradt, en waardoor een reine van hart veilig voor hem is.

Maar, en hier steekt het veel grotere gevaar in, die enkele uitgestudeerde oorblazers hebben achter zich een heel legioen van kleine oorblazerjes en oorblazeressen; en dat wel van allerlei graad en soort.

Er zijn, o, zooveel menschen die er lust

aan hebben, om altoos over uw naaste personen te spreken; deels uit snap- en babbelsucht, maar meer toch nog uit bemoeizucht; uit zucht om zich in eens anders zaken te mengen; uit lust om te oordeelen; om interessant te zijn; om een duit mee in de schaal te werpen; en als van achter de schermen in elken kring en in elk huisgezin, waarin ze verkeeren, een soort van kleine rol te spelen.

Gaat dit nu ver, dan merkt ge er aanstands het oorblazen in, en ge zijt op uw hoede.

Maar meestal gaat dit niet zoo heel ver, en zoo wordt ge zorgeloos.

Die het doen zijn van uw beste kennissen; overigens uiterst beminnenswaardige personen; en wier gesprek, juist doordien er altoos achterklap in loopt, zoo prikkelt en boeit.

En zoo is het eerste vonkje ongemerkt in het vlas neergegeven.

Reeds begint er iets bij u te smeulen. Ge ziet op uw omgeving anders dan ge vroeger deedt.

Bij veel wat ge vroeger niet opmerkt, denkt ge nu: „Ja, daar dacht ik nooit op, maar iets is er dan toch wel van aan!“

En zoo begint de lawine met het kleine sneeuwvlokje.

Eerst niets dan een sneeuwvlokje, en straks de lawine van uw levensgeluk.

Want, drong de angel eenmaal in uw hart, dan gaat het vanzelf al dieper. Straks streelt dat gebeuzel van den oorblazenden snapper u.

Hij zag het in, hij heeft u de oogen doen opengaan.

Niet lang meer, of ge spreekt met hem mede.

Tot eindelijk ook al uw fluisteren voor den oorblazer wordt en er van een fluisteren des vertrouwens met de panden uwer liefde niet meer komt.

Weet elk Christen, is elk kind van God er op bedacht, dat hij aan het gevaar van deze zonde der oorblazing bloot staat?

Bloot staat aan het gevaar, om er zijn eigen levensgeluk door te zien verwoesten? Maar ook bloot staat aan het gevaar, om verwoestend in andere levensgeluk in te grijpen?

Is het oog er open voor, dat snap- en babbelsucht, en dat altoos uitgezelen van allerlei persoonlijke dingen, en altoos snappen over iemand achter zijn rug, wel duivelsch-verleidelijk is, maar in negen van de tien gevallen zonde voor God?

o, Die kwade saamsprekingen! waaronder zeer stellig ook die bemoeizieke, die alles over den hekel halende saamsprekingen behooren, waaraan zooveel bitterheden geboren worden!

Dat spelen met anderer naam en karakter, zonder iets van den eisch der liefde te verstaan!

Nu, de Heere leert ook daartegen zijn kinderen waken, bidden, strijden.

Maar persoonlijk dit te doen is niet genoeg. In heel onzen kring moet zulk een kwaad bestreden, tot het uitgeroeid zijt.

En als er iemand tot u komt, en zich bij u neerzet, en zoo eens heel vertrouwelijk heel uw omgeving door de zeef wil laten loopen, heb dan toch den moed, om kloek, om dapper, om zonder aarzelen van u af te spreken, en te zeggen, dat vertrouwen u een te heilige zaak is, om het na zoo korte aanraking te gunnen.

KUYPER.

Binnenland.

AALST. De kerkeraad der Ned. Herv. gem. alhier heeft de onderkenaren van het verzoek om de reformatie der kerk ter hand te nemen en de leden van den kerkeraad der Ned. Herv. kerk, zijnde samen zeven personen, van hun lidmaatschap ontsied. Tegelijkertijd zond hij aan vier andere personen, van wie vernood werd, dat zij zich bij de doeleinden hadden aangesloten, en schreven, waarin hun werd medegedeeld, dat zij binnen een bepaald gestal dagen moesten verklaren, dat zij lid van de Ned. Herv. gemeente wenschten te blijven. Die dagen zijn verstreken, en onder dat de gevraagde verklaring is afgelegd, waarna ook die vier personen van hun lidmaatschap vervallen zijn verklaard.

AMSTERDAM. Naar de Amst. Kerk, meldt, zullen eersdaags door de Nederduitsche Gereformeerde Kerk (doeleernde) alhier aangekocht worden twee gesloten bouwterreinen voor kerkegebouwen, het eene aan het eind van den Kadik (Zebruggestraat), het andere in het bouwveld aan de Nieuwlandse, tegenover de Raambarrière. De onderhandeligen daarover hebben tot een bevredigend resultaat mogen leiden.

Door de heeren Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman en W. Hovy is voorts aan den Gemeenteraad een advies gericht, met verzoek om vergunning tot het bouwen van een kerk op drie vierden van een beschikbaar bouwterrein van het perceel Kerkstraat 109, gelegen achter het perceel Kerkstraat 166.

Voorts zijn B. en W. door den Raad gemachtigd aan de heeren Ds. de Gaay Fortman en W. Hovy te verhuren het gebouw der tijdelijke machinistenschol.

AMERSFOORT. De Ned. Gereformeerde Kerk (doeleernde) alhier werd heden, Zondag, aangenomen verzoeken, door Ds. Bouman, die gedurende eenige maanden de gemeente voorging, alomdige dat hij het beroep naar deze gemeente heeft aangenomen.

Onder de aannemelijkste groote collecte was een gift van f 100 van een zuster der gemeente.

BUSSUM. Alhier had de bevestiging plaats van den kerkeraad der Ned. Gereformeerde kerk. Ds. H. W. van Loon, van Amsterdam, sprak vooraf naar aanleiding van Psalm 51: 20, in een vergadering, daarna gehouden, wierp de kerkeraad het juk der herarchie af en voerde hij de kerkeraad van 1619 voor de kerk van Bussum opnieuw in. Tot het bijwonen van de vergadering der classis, welke in deze week werd gehouden, werden twee deputaten gekozen.

DEN HAAG. De bij de Nederlandsche Hervormde Gemeente te 's-Gravenhage ingeschreven leden van den Kerkeraad der Nederduitsche Gereformeerde Kerk (doeleernde) terzelle plaats, hebben van den heer Dr. J. A. Gerth van Wijk, als loco Scriba van den Kerkeraad der eersilvermilde Gemeente een oproeping ontvangen, waarbij zij namen den Kerkeraad worden uitgenodigd. Voor een Commissie uit zijn midden op Maandag 13 Juli 1887 de namiddag te twee ure, te verschijnen, ten einde gehoord te worden over de tegen hen ingebrachte bezwaren omtrent verstoring van orde en rust in de Gemeente.

Aan die uitnodiging is door geen hunner gevolg gegeven. In plaats van voor de bedoelde commissie te verschijnen, hebben zij tot den heer Dr. J. A. Gerth van Wijk een schrijven gericht, hetwelk de *Boek-schapper* mededeelt.

Dr. smit, door Mr. L. W. C. Kenchensius onderteekend, doet de Redactie van genoemd blad goed, om den toon van waardering en liefde, die er in tegen den heer Dr. J. A. Gerth van Wijk, terecht genoemd een der lieverste Evangeliedienaren, wordt aangelegd.

Maar niet minder aandacht verdient de korte, maar juiste uiteenzetting der gronden, waarop de kerkelijke beweging in het belang van de Reformatie der Kerk, ook te 's-Gravenhage, berust.

DREBERGEN. Het Provinciaal kerkbestuur van Utrecht heeft eindelijk over Dr. Barger en de provisorisch geschorste leden van onzen kerkeraad een vonnis gevel en — recht gesproken! Het stuk, dat geen enkele verwijzing naar Gods Woord bevat, noch vermeldt tegen welk Artikel van den Reglementen bundel is gerondigd, werd geteekend door de heeren predikanten J. C. Verhoef, van Utrecht, H. A. E. Heineken van Amsterdams en A. Couvé van Zeist. De naam van den oorzakelijken grond. Hierop dient vooral gelet te worden. Zoo als te verwachten was, sprekt ook dit vonnis voor zich zelf. Welke of geen nootie wordt genomen van 't geen de kerkeraadsleden tot hunne rechtvaardigheid hebben ingebreacht, toen zij door 't Prov. Kerkbestuur zijn gehoord. Aan de mogelijkheid, dat het Classis. Bestuur lichtvaardig en ondoordacht gehandeld kan hebben en dus heeft gedwaald, wordt niet gedacht. De kerkeraad heeft gedaan, zolang er geen besluit tot schorsing bestond, en derhalve is de veroordeeling zeker. Ds. G. J. Barger, de onderlinen B. van Reenen en A. van Essen, en de diakenen A. Middeldorp en H. van Dijk W., verdienen exemplaire straf — een vol jaar worden zij in hunne bediening geschorst; Ds. B. moet behoud van de helft van zijn trak-

tement. De diaken P. van Dijk kwam niet eens ernstige berisping vrij. In bijzonderheden over deze uitspraak kunnen wij niet treden, doch wel willen wij op een tweetal punten de aandacht vestigen. Voorwaarde dient gelet op wat het Prov. Bestuur van Utrecht door „voorlopige schorsing“ verstaat. In den Schorsings-brief komt het verklaren dat het kerkbestuur en het doel van dergelijke schorsing geen *technisch*, maar een *rechtelijke maatregel* is. Daarom mag zij zeker alleen worden toegepast als „een geruchmakend bezwaar van eigenlijken aard ter kennis van 't Classis. Bestuur komt“. Men moet 't maar weten! Ten tweede is merkwaardig, neen droevig, die eindheden 't Prov. Kerkbest. van Utrecht, allen kerkeraadsleden enz. stelt. Dore namerlij, dat een Kerkbestuur geloofwaardig moet worden, ook al handelt het in strijd met Gods Woord. Overdreeven wordt hier niet. Immers als tweede reden, waarom Ds. B. en vier kerkeraadsleden voor een jaar in hunne bediening werden geschorst, wordt o. a. opgegeven „dat door den predikant Ds. G. J. Barger in de vergadering van 't Prov. Kerkbest. betuigd is, dat hij zich, ook al werd hij uit de bediening ontsied, nummer zoo onderwerpen aan enig bestuur, dat in strijd met Gods Woord handelde“. Voorzeker — ook al vormt toont duidelijk, waartoe anderszins rechtvaardigheidsredenen kunnen komen, zoo zij vrede willen houden met de Reglementen van 't Ned. Herv. Kerkgenootschap en hunne oogen gesloten zijn voor den nood der kerk.

(Oran/evaen.)

GRONINGEN. De doeleernden alhier hebben in de Stationsstraat grond aangekocht voor 't stichten van een kerkegebouw.

ROTTERDAM. Volgens besluit der vergadering van Gereformeerde Kerken in de Classe Rotterdam, zou de eervolgende Vergadering der Classe gehouden worden te Maassluis. Om particuliere redenen zal die echter, naar de Hov. meldt, te Rotterdam worden gehouden, en wel D. V. op Donderdag 4 Aug. e. k. ten 10½ ure. De oproeping gaat, overeenkomstig de bepaling op het Convent, ditimaal uit van de Kerk van Rotterdam, en wordt gericht tot de Kerken van Barendrecht, Maassluis, Kralingen, Schiedams, Vlaarding, Bleiswijk, Zuidland, Nieuw-Helvoet, en Heine-noord, behoorende tot de gecombineerde Classe Rotterdam. Ook zijn, volgens de bepaling van het Convent, uitgenodigd de HH. Moderatoren, Correspondenten en Agenten, die, namens het Congres, in Classen gearbeid hebben tot de reformatie der Kerken, om als zoodanig formeel ontslagen te worden, doch met verstande, dat zij, zoo mogelijk en waar noodig, hunne krachten aan het werk der reformatie zullen blijven wijden. Eindelijk mag verwacht worden, dat reeds op deze vergadering der Classe, de saamstelling der Leidende kerkegemeenten op Overflakke en elders in de Classe met de doeleernde kerk tot stand zal komen. Meerdere zeer belangrijke zaken zullen op deze aanstaande Classissale Vergadering in behandeling komen.

Evenals de heer ouderling Vrolijk door het zich noemend Classicaal Bestuur van Rotterdam aan het Prov. Kerkbestuur van Zuid-Holland werd overgelegd, zoo geschiedde ook met den heer Visser, welke beide ouderlingen nu kunnen verwachten dat zij zoogenaamd „afgezet“ zullen worden.

Het Classicaal Bestuur, doende enz., heeft op de Diaconiescholen gedrukte bijlagen aan de kinderen doen uitdelen, die zij aan hun ouders moesten geven, die ze binnen drie dagen ingevuld wederom aan de handaenderwijzen moesten doen toekomen.

De verklaring die ontleend moet worden luidt als volgt:

„De ondergeteekende verklaart te behooren tot de Ned. Herv. Gemeente en zich niet op eenige wijze te hebben verbonden aan de Ned. Geref. Kerk (doeleernde) alhier.“

De Hov. spreekt zijn billijke verontwaardiging over deze handwijze uit, en doet de mededeeling, dat geen gedoopt kind onzer kerk buiten schoolonderwijs zal blijven, en reeds zijn maatregelen genomen, om in de behoefte in deze te voorzien.

SNEEK. Alhier had de bevestiging plaats, van den door de gemeente benoemden kerkeraad der Ned. Gereformeerde Kerk (doeleernde). Ds. G. H. van Kassel, predikant te Koudelo, werd overgelegd, naar aanleiding van den profet Hosa 3: 15 en hofst. 6: 1, 2 en 3. Hoogst voldaasde de talrijke schare huishouders, die de doordringende prediking met genoege hoorde.

UTRECHT. Vrijdag den 13 Juli 11. had de aanbesteding plaats van een kerkegebouw der Nederd. Geref. Kerk (doeleernde), te stichten in de Maliebaan. Het werk is gegund aan den laagsten inschrijver, den heer W. A. G. Janzen, voor de som van f 34,840.

WAARDER e. a. Zondag 11. was het voor deze gemeente een blijde dag. De beroepen predikant, de heer C. W. J. van Lummel, theologisch candidaat bij de Vrije Universiteit, werd in de voormiddag door de Classis te Waarder, tot zijn heilig ambt, door den consulent Ds. W. F. A. Vindiel, predikant te Oude-water. Dit was een zeer verrassende voor de gemeente, slechts enkele kerkeraadsleden en kerkevoogden wisten wat er geschiedt zou; men meende algemeen, dat de heer Jansz uit Amsterdam des voormiddags en des avonds zoo voorgaand. De gemeente was echter ge-

handelen, bijaldien in zijne stellingen eenige ketterij gevonden werd) zijn E. niet met den uitersten rigueur, maar op deze toevallende wijze te ontmoeten, dat door twee gedeputeerden uit de overige handelingen en schriften van Ds. Stroobant zoude worden opgesteld een concept, in de welke de gezonde leer der waarheid aan de ene zijde gesteld en bevestigd werd, en daardoor de onge-zonde stellingen en expressien van Ds. Stroobant aan de andere zijde wederlegd en omgekeerd mochten worden, opdat door de onderteekening daarvan aan de Classis zonde blijken de oprechte meening en rechtvaardigheid van Ds. Stroobant. Wij hebben dan om dit godsvruchtig oogmerk der Classis te bereiken, met alle naarstigheid, zoo de acten, rakende de historiam facti (geschiedenis der secten) als de antwoorden en deductien van Ds. Stroobant doorgelezen en bevonden daarin, dat de zaken, die de leere betreffen, alle bekwaamelijk tot 7 hoofdstukken kunnen gebracht worden: 1°. van de Boetvaardigheid; 2°. van het eerst komen tot Christus; 3°. van de Rechtvaardigmaking en vergeving der zonde en het bidden om dezelfde 4°. van de verzekerdheid des geloofs en de twijfelings 5°. van de noodzakelijkheid des gebeds, ook om lichamelijke dingen; 6°. van de schuldige nederigheid in het gebed 7°. van den nauwen weg ten leven en de weinigen, die denzelfden bewandelen.

DE GAAY FORTMAN.

Iets over het Antinomianisme in de 17e eeuw.

XXVII.

Wat Ds. Stroobant moet onderteekenen.

Laten we nog een blik verder slaan in het concept van orthodoxie door Ds. Stroobant te onderteekenen. We lezen:

In de registers van de oude ketteren staan ook bij Epiphanius (c. Heret. Sib. I c. 3) en Augustinus te boek de Antinomi, leerende, „dat het bedrijf der zonde en de volharding daarin niet konde hinderen de zaligheid der genen, die haar geloof aannamen“, misduidende daartoe Joh. 17: 3 (dit is het eeuwige leven enz.). In de reformatie heeft dezelfde leer haar hoofd uit den afgrond weder opgestoken, niet alleen in Frankrijk door Quintinus, Caelestinus Secundus, Curid en een Franciscan, die den grooten Calvyn (Tract. Theol., pag. 501 en 502) daarover tot een Antagonist gehad hebben.

Maar bijzonder in Duitschland door den Prof. Johannes Agricola, drijvende met zijn aanhang: „dat men maar de beloften des Evangelies zich hadde toe te passen, al was

jemand schoon een hoer, boef, overspeler, hij echter op den weg der zaligheid was, als hij maar Christus vasthield.“ Tegen welken Lutherus zijne disputen „contra Antinomos“ gemaakt en hem zoo verre gebracht heeft, dat hij, door een publieke racaratio in de Academie van Battenberg, deze leer heeft wederroepen.

Deze eeuw nog heeft de Gereformeerde kerk in Engeland wegens die ketterij gezien als een theater van verwarring, waarop de schrijver van de geleerde Engelse annotatie in *Genesis*, komende tot die woorden Cap. 10: 25 „des eenen naam was Peleg, want in zijne dagen was de aarde verdeeld“ zijn lezer verloft verzoekt om zijn bezwaard hart te ontlasten in deze klachten: „O hoe toepasselijk is die naam Peleg op deze ongelukkige tijden. O wat oorzaak hebben wij, om de kinderen, die ons geboren worden, met den naam Peleg te noemen en onze Doop-registers te vervullen. Wij zijn verdeeld niet alleen in tongen als Babel, maar (ook) in hooften, harten en handen. En o, waren wij maar verdeeld en gedeeld (verdeeld) maar wij zijn ook gesubdivideerd (onderverdeeld) in zooveel factien enz.“ Gelijk dit in de historie bevestigd wordt, dat de Engelse kerk in meer dan 40 secten der Antinomianen gescheurd en daardoor in het uiterste gevaar geweest is, om onder het juk van den Antichrist wedergebracht te worden. En het ware te wenschen, dat onze Zeeuwsche kerken, die altijd in de zuivere leer en gezonde praktijk van de godzaligheid voor dezen boven anderen hebben uitge-met, den bitteren smaad hiervan niet beproefd hadden. Want wat ontstichting en beroerte de de Antinomianische

leer van Pontiaan van Hattem en Jacob Verschoor in de gemeenten van Bergen, Tholen, Zierikzee, Vlissingen en Middelburg verwekt heeft en nog dagelijks verwekt, ondervinden wij met een gevoelige smart, welke kanker dan te dieper ineet, wanneer de leeraars zelven, die als wachters door de bazuin van boetvaardigheid de conscientien der menschen behoorden in alarm te houden, zulke zachte dingen en bedriegelijken des harten prediken, en daardoor in een doodslap van zorgeloosheid wiegen. Op goede gronden heeft daarom de E. Classis het haren plucht geoordeeld, verstaande, dat een harer leden, Ds. Phil. Stroobant, van die leere berucht was, en dezelfde geruchten door eenige eergerlijke discoursen gesterkt werden, door gedeputeerden daarna te laten onderzoeken. Op welkers gedane rapport UE. in verscheidene conferentien over zijn gevoelen met hem zijt getreden, in welke Ds. Stroobant zich zoodanig gedragen heeft, dat UE. eens en andermaal daarin geen contentement genomen heeft en geoordeeld, dat ZE. tot erkenntenis van zijne fouten en onvoorzichtigheden moest komen, waartoe hij echter niet gekomen is, na zoovele lankmoedigheid, die UE. gebracht heeft omtrent zijne zoo langdurige tergeversatie, exceptien en onvolle verklaringen, met welke dikwijls geheele sessien zijn doorgebracht en UE. acte-boek zoo vervuld is, dat daarin de zaak van Ds. Stroobant bijna voor de helft uitranque facet pagonom.

Kindelijk heeft het U.Ed. goed gedacht (niettegenstaande het uitdrukkelijk verzoek van Ds. Stroobant dat de Classis zijn persoon in het allerminste niet wilde sparen, maar met hem naar goddelijke en synodale wetten te